

**Dialog om den övre delen av
Observatorielunden, Vasastan.**

Sammanställning av
allmänhetens synpunkter
inför kommande upprustning.

Normalms stadsdelsförvaltning
maj 2015

Här ligger parken

Bakgrund

En dialog har hållits med allmänheten kring den övre delen av Observatorielunden inför kommande parkupprustning.

Den 16/4 ordnades en gåtur i Observatorielunden dit alla var välkomna att lämna sina synpunkter direkt, om vad som var bra och dåligt och komma med sina förslag på förbättringar. Gåturen var upplagd så att man delade upp deltagarna i tre mindre grupper för att alla skulle ha möjlighet att komma till tals, ett formulär med frågor delades ut som vissa valde att fylla i och lämna in efter gåturen. Efter att grupperna delats in gick man en tur genom parken samtidigt som man tog in synpunkter och stannade till vid ett antal platser/områden i parken.

Dialogperiod

26 mars till 20 april 2015

Dialogformer

Under hela dialogen har det varit möjligt att ringa och mejla sina synpunkter till projektansvarig på Trafikkontoret, Stockholm stad. Den 16/4 ordnades en gåtur i Observatorielunden.

Deltagande

Merparten av de som anslöt till gåturen var vuxna, totalt deltog ca 40 personer samt två barn i åldern 5-10 år. Några som deltog arbetar på intilliggande skola samt förskolor som frekvent nyttjar parken med barngrupper, vissa uppgav att de spenderar omkring 2 timmar per dag, under vardagarna. Andra som deltog nyttjade parken som promenadområde, tittar på utsikten, rastar hundar. Några berättade att de fikade på café Himlavalvet och umgås med vänner, Yogar i parken och uppskattade lugnet på kullen.

Hantering

Samtliga inkomna synpunkter har registrerats. I detta dokument har de sammanfattats och kategoriserats. Sammanfattningen utgör underlag för kommande upprustning.

**Stort tack till alla som
deltagit.
Era synpunkter är
viktiga!**

Generella synpunkter

Tillgänglighet och information

- Dålig framkomlighet vintertid, endast möjligt att promenera på bilvägen upp till Observatoriet. Parken är svår att nyttja vintertid, då det inte sandas tillräckligt.
- Förbättrad information runt hela kullen behövs. Mer historisk info om platsen, kopplingen till naturvetenskapen etc.
- Svårt för förstagångsbesökare att hitta in i parken. Tydlig entré till parken saknas.
- Många turister besöker parken, året runt, det är kul! De tittar på utsikten och den historiska miljön men parken känns lite ogästvänlig för dem och det är svårt att ta sig fram vintertid.
- Jag är mest i parken där nere, det är krångligt att ta sig upp på kullen, men det är vackert uppe, jag önskar att barnen ville vara här uppe mer.
- Fler informationsskyltar om parken och dess historia på svenska och engelska, inuti parken men även vid parkens entréer.
- I alla parker borde det finnas bildskyltar (så att man förstår vad skylten betyder även om man inte talar svenska eller engelska) samt ev. korta texter på engelska på de skyltarna)) om vad man inte får göra i parken. Om det, t.ex., är förbjudet att lagra säckar och fästa dem till träd eller bänkar, att elda, att sova där eller lämna skräp/fimpar efter sig och dylikt – så skall detta framgå av skyltarna.
- Fler skyltar om hur man beter sig i parken med hund. Hundar måste vara kopplade, ta upp efter hunden.

Trygghet/trivsel

- Det är fint och välskött i parken men lite tomt.
- Friheten från störande ljud och annan stress är bra.

- Trevligt med serveringen.
- Fin utsikt.
- Det förekommer handel med och nyttjande av droger i parken.
- Dålig belysning, mörkt i stora delar av parken, trasig belysning. Skaffa bättre belysning, på fler ställen, som sitter lågt. Vi vill inte ”ljus-förorena” utsikten kvällstid. Det är viktigt att kunna gå upp där och titta på stjärnor och utsikt utan att få starka lampor i ansiktet.
- Parken underhålls ej vintertid isigt och halt, man kan ramla och bryta sig.
- Dålig möjlighet till genomströmning i parken. Det går inte att röra sig från nedre delen upp till kentauren t.ex. En koppling mot nedre delen skulle ge trygghet i form av en trappa. Folkströmning genom parken ger trygghet.
- Det är hundägare här dygnet runt, de ger trygghet.
- Det är för långt mellan papperskorgarna nu när ni har bytt till Big Belly. Skräpet på marken har ökat. Det saknas soptunnor.
- Satsa på mindre enklare skräpkorgar och komplettera med andra alternativ på sommaren på strategiska platser. Och ställ ut en container på nyårsafton!
- Lös trafikfrågan inom parken, stora hjulspår på gräsmattan efter bilar som ska tömma papperskorgar mm.
- Skaffa låst bom vid infart för att förhindra biltrafik.
- Det är dålig avrinning vid stora vägen diket fungerar inte och det rinner vatten på hela vägen.
- Mer dedikerade platser för barn, men inte så plastigt, naturmaterial,
- Om det kommer till en bra skolgård kanske det blir mindre slitage i parken!
- Det ska inte vara en aktivitetspark som tex vasaparken -ingen bollsportsanläggning.
- Bryggartäppan och Franzens park är bra exempel, intressanta platser för både barn och vuxna.

Grönska

- Vackert med vårlökarna som blommar i sluttningarna. Stort slitage på gräsytor och buskvegetation med mycket brutna grenar.
- Träden är bra för stadens luft men det blir skuggigt.
- Det är lite tomt, kunde vara mer lummigt, mer blommor och buskar. Kanske rabatter i de branta partierna som man ändå inte kan vistas på.

Gångvägar

Attraktivitet/Funktionalitet

- Satsa på underhåll och kvalité. Ta hand om det ni har och lägg inte till massa nytt.
- Särskilda områden i parken
- Svårt att passera genom parken, stråken följer inte naturligt rörelsemönster

Slänterna

- Slänterna är häftiga med den hisnande känslan och utsikten.
- Utsiktsplatsen mot Sveavägen önskemål om informationstavla som berättar vad man ser, byggnader, historia mm.
- Lys upp träden i slänten.
- Slänterna är farliga för barnen.
- Här kan ni bygga terrasser så att man kan vistas här.
- Rör inte slänterna, de är så vackra som de är.

Synpunkter angående specifika delar av parken

Parkens norra del

- Norra delen är oattraktiv för många, kan den användas till något, kanske någon aktivitet.
- Norra delen – lastkajskänsla.
- För skuggigt på grund av träden. Gör skolgård i denna del av parken.
- Folk brukar skylla på hundarna för att gräsmattorna är dåliga, nu skyller man på barnen. Men det är för skuggigt här, för många stora träd, stora träd och fina gräsmattor går inte ihop. Blommor istället för geggamoja i slänterna. Det ska vara vackert här.
- Inget gräs, bara jord, mycket barnspring.
- Här kunde det vara mer saker för barnen (den öppna gräsytan vid skolan).
- Nej, det är ju här alla sitter på sommarkvällarna, behåll picnic-ytan öppen med gräs.
- Man kunde bygga en trappa eller sittgradänger i slänten upp mot picnic-ängen, många kommer hit på sommaren och det är svårt att gå i slänten. (mot skolan).
- Gräsmattorna i parken blir väldigt hårt belastade av alla förskole- och skolbarn. Det skulle behövas en parklek (med lämplig markbeklädning och utrustning för 6-12 åringar) på den nordvästra delen av kullen.
- Borde vara mer tydliga rum där barn får vara och där barn inte ska springa runt för att förhindra konflikter, nu är parken väldigt homogen.
- I Tyskland finns jättefina lekredskap och lekplatser, det skulle inte passa med en vanlig klätterställning här, det borde vara något mer speciellt.
- Målningar på marken, gungor, klätterväggar och hopp saker är enkla och ger mycket lek.
- Barnen: ”det finns stora ytor att springa runt på”.

- Bra med stora ytor att leka på.
- Skolan har barn upp till årskurs 6, det borde finnas platser för alla åldrar.
- Lekplatsen på toppen, är lite märklig behövs den?
- Knepig topografi – anvisa platser där man får åka pulka.
- Hundrastgården borde byta plats, längre bort från skolan, barn rädda för hundarna.
- Placeringen av Hundrastgården i parkens nordvästra hörn funkar inte bra efter att Observatorielundens skola öppnat. Flytta denna till andra änden av kullen samt göra den större, då kanske antalet lösspringande hundar i parken minskar.
- Bänk i hundrastgården har konstig vinkel man ligger nästan i den och kollar upp i himlen
- Brant hundrastplats.
- Zoner för olika aktiviteter.

Parkens norra del Entréerna, från Drottninggatan

- Skräpkorgar, Bigbelly – alltså hur gick det till? Väldigt kostsamt alternativ som inte sorterar soporna.
- Papperskorgarna är jättefula.
- Hur gick det till när parkens entré blev en korvkiosk? Korv är väl bra men den kunde integreras i en byggnad så den inte korkar igen entrén.
- Nej det är trevligt med en kiosk, strategiskt läge.
- Fin kvällssol vid korvkiosken vid Drottninggatan – utnyttja det!
- Toaletter är ett problem i hela Stockholm. Bygg bemannade toalettpaviljonger i parkerna.
- Jag känner mig inte otrygg här på kvällarna. Enstaka gäng, men inget hotfullt. Mycket kärlekspar vid utsikten, någon enstaka som ligger och sover.
- Pisssoar skapar obehaglig lukt och fler bänkar behövs. Uteliggare håller till här. Lamporna lyser dåligt vid Studentpalatset.

- Mörkt i hörnet av Observatoriegatan vid buskaget.
- Staketet längst ner känns lite konstigt.
- Många utbytesstudenter från studentpalatset.
- Stora skötselbilar i parken lämnar sår.

Platsen vid Kentauren

- Sittplatser önskas i form av träbänkar.
- Handledare önskas vid gångväg mot utsiktsplatsen vid Kentauren.
- Otryggt nattetid och kvällstid.
- Den mörkaste platsen i parken.
- Bristfällig belysning, strålkastarna som belyser slänten är bländande.
- Det går inte att röra sig från nedre delen upp hit.
- Promenad längs med slänterna vore bra.
- En koppling mot nedre delen skulle ge trygghet i form av en trappa.
- Fler papperskorgar.
- Slänterna vid stadsbiblioteket används som toalett.
- Trångt och ofräscht vid spelbomskans torg och bakom Stadsbiblioteket.

Observatoriet

- Det lyser inifrån observatoriet det är bra och trevligt.
- Platsen är perfekt för spridning av kunskap om de stora framtidsfrågorna i vår tid. Observatoriet var upplysningstidens främsta symbol för att sprida kunskap i staden.
- Möt klotter och vandalism med blommor!
- Här är det en tunnel av syréner (bakom Himlavalvet).
- Förr var det knarkhandel utmed murarna.
- Gör en grej av att det finns en mätstation här som är i drift. En pedagogisk uppgift att knyta till parkens historia och dess vetenskapliga anknytning. Informera om nollmeridianen.
- Gör fler informationsskyltar, ungefär som det litterära Stockholm.

- Förvirrande entré. Vågar inte gå igenom grinden.
- Ser avstängt ut.
- Behövs grinden?
- Många bilar kör in i parken. Vilka måste hit upp, kan personalen parkera någon annan stans?

Övriga inkomna förslag

- Glasa in spelbomskans torg.
- Bygga en amfiteater i slänten ner mot stadsbiblioteket och en scen på bibliotekets tak.
- Många önskemål om fler sandlådor och vattenlek.
- Bygg en dansbana på kullen.
- Fågelbad på toppen.
- Installera överfallslarm i parken. Kanske kopplat till BigBelly korgarna.
- Med diskreta solcellsstolpar som är uppkopplade mot internet vore det möjligt att ge i bild och informerande text på flera språk. De föreslagna solcellsstolparna kunde ges trygghetsskapande funktioner med bland annat möjlighet att larma lokalt via blytljus vid akuta behov efter skymning.
- Gör Sandåsgatan till bilfri zon.
- Gör en stenlabyrinth för barn och vuxna att leka och springa i. Passar alla åldrar och kan vara ett vackert inslag.
- Gör en bekväm passage från Observatorielundens damm vid Handelshögskolan upp till kullens topp med hjälp av en linbana döpt till Venuspassagen.
- Flytta ut/ gör en kopia av Venus från ”Sweden Solar system” och placera utomhus i anslutning till observatoriet.
- Ett vuxengym med fokus på balans, små ”maskiner” som inte stör miljön men har en positiv inverkan på dem som använder dem.
- Ett utegym som det i Kronbergsparken, gräsytan mot Stadsbiblioteket som är en liten trekant används sällan och skulle bli en utmärkt plats.

Inkommet bildmaterial

Nedan bilder inkomna via mejl synpunkter på slitaget i parken,
med hänvisning till barns slitage.

Övrigt material

Artikel av Lars A Wern. Kopia från sajten thearticlebay.com
- <http://thearticlebay.com/Article/162-Observatoriekullens-framtid>

Page 1 of 2

<http://thearticlebay.com/Article/Print?contentLocaleID=114>

Gör DIN röst hörd - Rädda Observatoriemuseet!

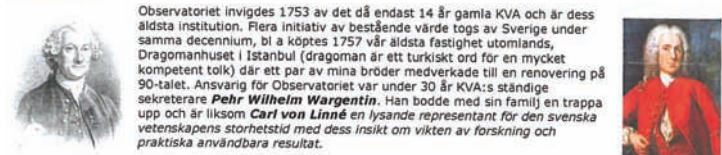

Tiden mellan **nationaldagen** och **midsommarafton** stämmer till eftertanke om värdet av våra **kulturarv**. Bland dem är **Gamla Observatoriet i Stockholm** en verkligt unik symbol för den svenska vetenskapens storhetstid såväl som för dagsaktuell forskning kring klimatändringar.

Du har just nu möjlighet att göra din röst hörd för att rädda Observatoriemuseet från att bli nedlagt. En namninsamling pågår på nätet. För besökare är Observatoriemuseet till vidare stängt från årsskiftet 2013/2014. Ågaren är Kungliga Vetenskapsakademien, KVA, vars styrelse synes ha sedan länge tänkt driva igenom ett nedläggningsbeslut. KVA-ledamöter gick på ett stormöte emot styrelsen och stoppade det tänkta beslutet inom ett dygn efter att ett etappresultat av namninsamlingen med över 1000 påskrifter hade på Nobeldagen överlämnats i KVAs reception.

En arbetsgrupp tillsattes sedan av KVA för utredning av finansieringsmöjligheter till en fortsatt drift. Inget resultat har ännu kommit till min kännedom varken som vanlig medborgare eller som initiativtagare till namninsamlingen. KVA informerades faktiskt av mig om att **möjlighet till finansiering finns**, bl a genom sponsring från utlandet.

Problemet är inte brist på pengar utan brist på känsla för VAD huvudstadens invånare och besökare är på väg att förlora.

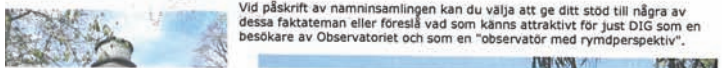
Observatoriet invigdes 1753 av det då endast 14 år gamla KVA och är dess äldsta institution. Flera initiativ av bestående värde togs av Sverige under samma decennium, bl a köptes 1757 vår äldsta fastighet utomlands, Dragomanshuset i Istanbul (dragoman är ett turkiskt ord för en mycket kompetent tolk) där ett par av mina bröder medverkade till en renovering på 90-talet. Ansvarig för Observatoriet var under 30 år KVA:s ständige sekreterare **Pehr Wilhelm Wargentin**. Han bodde med sin familj en trappa upp och är liksom **Carl von Linné** en lysande representant för den svenska vetenskapens storhetstid med dess insikt om vikten av forskning och praktiska användbara resultat.

Wargentin påbörjade på Observatoriekullen **dagliga observationer av vädret** vilka har oavbrutet pågått **under 258 år** och varit **åskådligt presenterade på ett världsunikt sätt i det 1991 öppnade Observatoriemuseet**.

Det förtjänar att nämnas att han är även känd som den **svenska befolkningsstatistikens fader**.

Den pågående namninsamlingen på nätet **kan leda till att Observatoriemuseet återuppstår i en form påverkad av DIG**. Förutom att behålla Observatoriet tillgängligt som en symbol för för allas vår kultur- och vetenskapshistoria föreslås det bli en plats för att åskådliggöra med sponsrad IT bl a **fakta om kolonisering av världensrymden, förlust av biologisk mångfald, arbetsmarknads- och befolkningsdata världen över, globala klimatändringar och naturkatastroflarm**.

Vid påskrift av namninsamlingen kan du välja att ge ditt stöd till några av dessa faktateman eller föreslå vad som känns attraktivt för just DIG som en besökare av Observatoriet och som en "observatör med rymdperspektiv".

Vad kan locka fler besökare? Kom gärna med egna förslag som kan öka intresset hos folk i allmänhet. Ett exempel: Inut Observatoriet finns en **glob** som ingår i världens största modell av solsystemet och står för **Venus** medan **Globen** (världens största sfäriska byggnad) står för **solen**. "Venuspassagen" blev en idérik ung kvinnas spännande namnförslag på en inte alls otänkbar linbana för transport luftvägen från en lämplig plats vid Handelshögskolan på Sveavägen upp till Observatoriekullens topp.

Tanken är att skapa en **minnesvärd upplevelse** för stockholmare och gäster, för barn, turister och andra, inte minst för rörelsehindrade besökare.

Idag motiverar ombyggnaden av Odenplan kreativa förslag som kan **ge nytt liv till Observatoriekullen** såsom centrum i **"kunskapens kvarter"** med många intressanta hus varav **Asplunds hus** (Stadsbiblioteket) är mest känt.

dess faktateman eller föreslå vad som känns attraktivt för just DIG som en besökare av Observatoriet och som en "observatör med rymdperspektiv".

GÖR ETT OBSERVATORIELYFT...

... med en "Vetenskapsrunda" kring Observatoriet

På Observatoriets kommunalägda mark finns möjlighet att göra en storsatsning för att främja intresset för naturvetenskap (ett av de tre områdena i Pisa-undersökningarna). En angelägen målgrupp skulle kunna vara femteklassarna (det finns nog bortåt 1 000 klasser i denna åldersgrupp i Stockholm och lika många i övriga länet)

1. I Magnethuset (lilla huset mitt emot caféet/krogen) ryms 30 personer som på en vägg och i digital form kan introducera om "Vetenskapsrundan".

2. Första station kan vara "Välkommen in i Brunkebergsåsen", vars högsta och kvarvarande del är under Observatoriet. Ett par eller några meter ner i en källarliknande gång kan rullstensåsens inre exponeras genom en glasvägg. På andra väggen kan man visa Brunkebergsåsens öde i det Stockholm som vuxit fram.

3. Vid det sydvästra hörnet av trädgården hänger en replik av "Vega" märkligt i luften. Om den kompletteras med en låg modell (eller karta) över främst Europa och Asien kan man se hur Nordenskiölds nordostpassage gick till 1878-1880. Sannolikt skulle en modell bli lika intresseväckande för ungdomar som modellen över Stockholm i Kulturhusets gatuplan. Nordostpassagen har nu ökad aktualitet eftersom uppvärmningen tycks öka möjligheterna att göra den till en farled för handelssjöfart.

4. På sydsidan av Observatoriet fastställdes på 1800-talet "Stockholmstid" med hjälp av sol och skugga. En bevarad järnvägslocka med texten "Stockholmstid" borde pryda sin plats på Observatoriet. Sedan kan man illustrera solens avgörande betydelse i andra former.

5. På ostsidan av Observatoriet finns möjlighet för det kommunala monopolbolaget Stockholm Vatten att visa och bjuda på sin rena, nyttiga och extremt billiga dryck. Det borde vara dags att lyfta fram detta väldiga kommunala bidrag till folkhälsan i ett ungdomsinriktat miljösammanhang.

6. I trädgårdens nordöstra hörn finns SMHI:s inhägnad. Vid Observatoriet pressar man tre gånger om dagen världsrekordet i oavbrutna väderobservationer (Stockholmserien) från en och samma plats (nu 259 år). Inhägnandet är funktionellt men borde också kunna göras publikt och informativt, bland annat om Stockholmsvädret. Det finns ju alltid stort intresse för väder, numera förstärkt av klimatdimensionen.

7. Ytterligare några stationer med pedagogisk och ungdomsinriktad naturvetenskap borde kunna tillföras (inspiration kan hämtas i exempelvis Södertälje).

Om "Vetenskapsrunden" tillkommer vid Observatoriet skulle den bli ett viktigt inslag i "*Kunskapsstaden Stockholm*" och naturligtvis också vara tillgängligt för andra än primära målgruppen, vilket skulle passa speciellt bra på kvällar och i veckoslut för närboenden.

... med en allmän parkupprustning

Observatoriehöjden är välkött, välstädat och allt mer befolkad, inte minst av studenter från deras till parken angränsande Studentpalatset, nya kommunala Observatorieskolan och förskolorna. Dock finns det flera tänkbara initiativ för att stärka "*Parkstaden Stockholm*".

- A. Gräsvård. I denna park, liksom i många andra kan man förmoda, utsätts en del gräsytor för kraftig förslitning. Staden borde utveckla en ny profession för att skapa slitstarka gräsytor med val av grässort, vattning, klippning, gödsling och toppdressing. I fotbollskretsar har jag hört att Stadionpersonalen är skickligast i Sverige på gräsvård. Kanske något att bygga vidare på? Förmodligen är nuvarande gräshanteringen är ett inslag i upphandlingsförfarandet. Och det är knappast något som ger oss gräsmattor "i världsklass". Att sätta upp tillfälliga staket och så nytt gräs är inget tilltalande alternativ.
- B. Sittmöjligheter. I parken finns nu ett fåtal traditionella parksoffor. Förskolorna har ouppfyllda behov av att sätta barnen torrt, skolklasser saknar samlingsplatser, picknickare hänvisas till delvis slitna gräsytor och pensionärsgrupper saknar samlingsplats.
Hugskott: Bygg "Stockholms längsta långbord", 35 meter med ett fast bord, och fasta bänkar från vändplatsen läng stigen norrut mot Kentauren. Här kan skolklasser som ska till Observatoriet samlas, dagisen äta mellis, kvälls- och helgbesökare fika osv.
- C. Toaletter. Ett bestående elände i kommunala parker är bristen på ändamålsenliga toaletter. Observatoriet har också bekymmer med sin framtida toalettfråga. Beställ en pilotlösning med toaletter som är robusta, lätta att hålla rena och städade samt kostnadseffektiva!
- D. Idrott. Kring Observatoriet saknas idrotts- och lekmöjligheter, förutom den förträffliga lekparken intill branten vid Handelshögskolans västsida. Det är svårt att hitta ytterligare ytor för detta ändamål. Näraliggande fina Vasaparkens lek- och idrottsytor får delvis fylla detta behov. Möjligen kan man placera ett ute-gym vid branten mot norr. På angränsande bedrövlige Spelbomskans torg (med pilsnergubbar, skräp och av Stadsbiblioteket utarrenderad mark till ett kinesägt biluthyrningsföretag) finns ändå en möjlighet till att anlägga ett par eller några bouldanor. De skulle bli ett litet, billigt och välkommet inslag i *Idrottsstaden Stockholm* i väntan på att Stadsbibliotekets utrymmeskris får en lösning och borttagandet av "pissgången" längs åsens nordsida.
- E. Entrén. Parkens entré mot Drottninggatan präglas av en korvkiosk. Torftigt. Ändra!
- F. Förläng forsén! Ur åsen rinner vatten i en fors (dock bara ibland) ner mot den s k plaskdammen längs Sveavägen. Bland andra nuvarande biträdande borgarrådet Jan Valeskog (S) föreslog för länge sedan att forsén skulle förlängas upp till höjden med små vattenfall och forsar och kompletteras med en belyst intilliggande gång- och trappväg i branten. Dags att förverkliga denna goda idé!

